

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Олександр ГОЛОВКО

_____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО- АНАЛІТИЧНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань 29 Міжнародні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
освітні програми Міжнародні економічні відносини,
Міжнародна та європейська економічна інтеграція
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

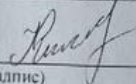
“30” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)
к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова,
заступник декана з навчальної роботи факультету міжнародних економічних відносин та
туристичного бізнесу Григорова-Беренда Лариса Іванівна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

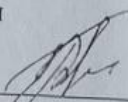
Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

(підпис)

Надія КАЗАКОВА

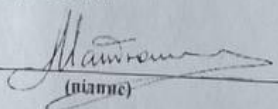
Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

(підпис)

Владислав ГОНЧАРЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

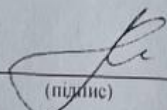

(підпис)

Ігор МАТЮШЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма ВИРОБНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ПРАКТИКИ складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

магістра

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини;

освітніх програм Міжнародні економічні відносини, Міжнародна та європейська економічна інтеграція

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців з вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

Предметом виробничої організаційно-аналітичної практики є організація, управління та ефективність здійснення виробничої та зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві.

1. Опис виробничої організаційно-аналітичної практики

1.1. Метою виробничої організаційно-аналітичної практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також збирання фактичного матеріалу для виконання курсових робіт.

1.2. Основними завданнями виробничої організаційно-аналітичної практики є:

- закріплення, систематизація і розширення знань студентів з фахових дисциплін;
- удосконалення навичок збирання, аналізу та систематизації інформаційно-аналітичних матеріалів;
- опанування методики здійснення економічних досліджень та аналізу в галузі міжнародних економічних відносин та зовнішньоекономічної діяльності;
- опанування сучасних способів організації виробничої діяльності;
- удосконалення вмінь, навичок та компетентностей професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин;
- використання матеріалів, отриманих в ході виробничої практики в процесі підготовки і написання курсової роботи та/або розділу випускної кваліфікаційної роботи

1.3. Характеристика виробничої організаційно-аналітичної практики:

Кількість кредитів: 5 Загальна кількість годин: 150

Обов'язковий модуль. Семестр: 1 Вид контролю: залік

1.4. Заплановані результати практики (рівень знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти на кожному етапі практики)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми проходження практики сприяє досягненню студентами наступних результатів:

ПРН2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з

метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

ПРН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

ПРН14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

2. Зміст та організація проведення виробничої організаційно-аналітичної практики

На початку практики студенти мають пройти інструктаж з охорони праці, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів. На студентів, які проходять практику на підприємстві, поширюється законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

Студенти, проходячи практику, зобов'язані: - до початку практики пройти інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки; - до початку практики одержати від керівника практики від кафедри направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; - своєчасно прибути на базу практики; - у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою практики та вказівками її керівників; - вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку; - нести відповідальність за виконану роботу; - своєчасно виконати програму практики та подати звіт у повному обсязі керівнику практики від кафедри.

Залежно від бази практики студент під час проходження виробничої організаційно-аналітичної практики:

- вивчає законодавчі і нормативно-правові документи, що встановлюють правовий статус та регламентують діяльність підприємства/організації та її підрозділів;
- вивчає організаційно-функціональну структуру підприємства/організації;
- знайомиться з системами забезпечення управлінської роботи на підприємстві (інформаційною, аналітичною, організаційно-методичною, інформаційно-технічною);
- знайомиться з товарами та послугами (їх характеристиками), що виробляє/експортує/імпортує/надає база практики;
- вивчає конкурентне оточення підприємства/організації;
- вивчає всі форми зовнішньоекономічної діяльності підприємства/організації;
- вивчає організацію проведення зовнішньоекономічних операцій;
- аналізує ефективність зовнішньоторговельних операцій або інших форм міжнародної економічної діяльності;
- аналізує ефективність роботи відділу зовнішньоекономічної діяльності підприємства;

- виявляє неефективні бізнес-процеси на підприємстві та з'ясовує можливості їх реінжинірингу, надає відповідні рекомендації;
- знайомиться з системою проведення ділового листування та організації зустрічей з іноземними контрагентами/партнерами;
- приймає участь в підготовці та організації комунікативних заходів;
- залучається до перекладацької діяльності підприємства/організації;
- залучається до організації та проведення ділових зустрічей, нарад;
- залучається до ведення ділового листування, систематизація документації структурного підрозділу тощо.

Для організації та проходження практики студентами заочної форми навчання використовуються ресурси системи дистанційного навчання університету.

3. Вимоги до баз виробничої організаційно-аналітичної практики

Підприємства, установи, організації, які залучаються для проведення практики студентів, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальності «Міжнародні економічні відносини»;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів. До керівництва практикою студентів від бази практики залучаються фахівці зі стажем роботи не менш ніж три роки;
- надання студентам на час практики робочих місць;
- надання студентам права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання робочої програми практики.

4. Вимоги до звіту про виробничу організаційно-аналітичну практику

В процесі проходження практики студент веде Щоденник практики, в якому щодня зазначає свою діяльність. Після закінчення практики заповнений щоденник разом із звітом у встановлений термін подається на кафедру керівнику практики, який переглядає його та складає відгук. У разі відсутності щоденника практика не оцінюється (*виключення* – для студентів заочної форми навчання, які проходять практику на випусковій кафедрі).

Загальна форма звітності студента за практику – письмовий звіт, підписаний і оцінений безпосереднім керівником від бази практики. Звіт з практики захищається студентом на звітній конференції та/або на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин.

Звіт має містити: відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

Детальні вимоги для підготовки та захисту звітної документації наведені у навчально-методичних працях:

1. *Виробнича організаційно-аналітична практика : програма та методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання спеціальності «Міжнародні економічні відносини», другий (магістерський) рівень вищої освіти / уклад. Л. І. Григорова-Беренда. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 16 с. Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16009>*

2. *Григорова-Беренда Л.І. Виробнича організаційно-аналітична практика: дистанційний курс. // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018-2022. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1654>*

5. Підведення підсумків виробничої організаційно-аналітичної практики

Після завершення терміну практики студенти звітують про виконання програми та завдань. Форма звітності студента за практику - це подання звіту, підписаного й оціненого керівником бази практики в друкованому або в електронному вигляді в системі дистанційного навчання Університету.

Звіт разом з іншими документами (щоденник практики, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подається на захист. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та завдань, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Звіт оформлюється за вимогами, які встановлюються робочою програмою практики та методичними рекомендаціями кафедри міжнародних економічних відносин.

Звіт захищається студентом на звітній конференції у комісії, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії можуть входити: факультетський керівник практики, керівники від кафедри, керівники від бази практики (у разі можливості) та інші.

Комісія здійснює оцінювання результатів практики студентів за дворівневою шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики.

Оцінювання результатів практики відбувається відповідно до принципів та критеріїв, передбачених цією програмою практики.

Студента, який не виконав програму практики, відраховують з Університету.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики розглядаються на засіданні вченої ради факультету.

6. Критерії оцінювання результатів виробничої організаційно-аналітичної практики

Захист звіту з виробничої організаційно-аналітичної практики студентів оцінюється за наступними критеріями:

90 – 100 балів (відмінне виконання завдань практики та наявність позитивних відгуків) — студент логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, звіт та щоденник представив вчасно, всі питання в звіті розкриті повністю, індивідуальне завдання виконав на високому рівні, звіт захистив без зауважень, характеристика від керівників практики відмінна, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

80 – 89 балів (виконання завдань практики вище середнього рівня та наявність позитивних відгуків) — студент аргументовано викладає матеріал; має практичні навички, звіт та щоденник представив вчасно, виконав всі завдання, але мають місце незначні похибки і зауваження, індивідуальне завдання виконав на високому рівні, захистив дуже добре, характеристика практиканта від керівників практики позитивна.

70 – 79 балів (в цілому вірно виконання завдань практики з певною кількістю суттєвих недоліків) — студент звіт та щоденник представив з запізненням, в звіті розкрито більшість питань, індивідуальне завдання виконав, але з окремими помилками і недоліками, оформив і захистив звіт на гідному рівні, характеристику одержав позитивну.

60 – 69 балів (непогано виконано завдання практики, але зі значною кількістю недоліків, відгуки на практику містять низку зауважень) — студент звіт та щоденник представив з запізненням, відповіді на запитання практичного характеру виявляють неточності у знаннях, більшість завдань в звіті не розкрито, виконання індивідуального завдання носить формальний характер, звіт і щоденник оформлені недбало, при захисті звіту студент невпевнений у відповідях, характеристика від керівників практики в цілому задовільна.

50 – 59 балів (виконання завдань практики задовольняє мінімальним критеріям, відгуки на практику містять значну кількість зауважень) — студент непереконливо відповідає, звіт та щоденник представив з запізненням, додаткові питання викликають невпевненість, всі завдання виконано формально, звіт і щоденник оформлені недбало, при захисті звіту

невпевнений у відповідях, не має твердих знань, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, характеристика від керівників практики задовільна.

1 – 49 балів (виконання практики не відповідає вимогам програми, відгуки від керівників на практику студента негативні) — студент не представив звіт та щоденник або представив звіт та щоденник з запізненням та не відповідає на питання щодо бази практики, майже не орієнтується в звіті, практичні навички не сформовані, відгуки керівників про проходження практики негативні.

7. Методи контролю та схема нарахування балів

Під час оцінювання звіту з практики обов'язково враховується оцінка - характеристика керівника від бази практики (до 50 балів), вчасність представлення до захисту звітної документації, охайність її оформлення та повнота й правильність виконання завдань (до 40 балів), вміння презентувати та захистити свої практичні надбання (до 10 балів).

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

8. Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту» – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
3. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна
4. Положення про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Режим доступу: <https://drive.google.com/drive/folders/12ez1eFH13MOWHPiHzGWkTbjRcBQYiYQJ?usp=sharing>
5. Виробнича організаційно-аналітична практика : програма та методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання спеціальності «Міжнародні економічні відносини», другий (магістерський) рівень вищої освіти / уклад. Л. І. Григорова-Беренда. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 16 с. Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16009>
6. Григорова-Беренда Л.І. **Виробнича організаційно-аналітична практика: дистанційний курс.** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018-2022. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1654>